

جایگاه مدیریت روستایی شاخص‌های تحول با ابزار نوآوری در حوزه های روستایی گیلان

سید علی حسینی

- استادیار گروه علمی جغرافیا - برنامه ریزی شهری - دانشگاه پیام نور صندوق پستی ۳۶۹۷ - ۱۹۳۹۵ تهران، ایران
Mail:hosieniali@pnu.ac.ir

چکیده - نقش مدیریت روستایی در حصول تحول و نوآوری، نیازمند فراهم سازی زمینه‌های نشو و نمو آن و شناخت نظریات، پیشینه مطالعات، و تجارب داخلی و خارجی است. هدف این پژوهش توجه به نقش مدیریت روستایی در شناختی ابعاد، شاخص‌ها و فرآیند تحول از طریق نوآوری در حوزه‌های روستایی گیلان است تا با بسیج همه منابع، امکانات و ابزارها در جهت تحقق جامعه نوآور به منظور حصول به موارد ذیل تلاش نماید: الف - استعدادهای بالقوه و سرمایه‌های اجتماعی موجود در توسعه روستایی را جهت یک انقلاب دانشی - تجربی مهیا سازد، ب - باعث ارتقای ابتکار عمل‌ها، تحول، خلاقیت‌ها و نوآوری‌ها شود، پ - بسترها لازم را از نظر تئوری و عملی جهت تحقق شاخص‌ها و فعالیت‌های نوآورانه فراهم سازد، ت - به رسالت تاریخی نواحی روستایی گیلان در تربیت انسانهای دانا، هوشمند، کارآفرین کمک نماید.
کلید واژه‌ها - نوآوری و مدیریت روستایی، مبانی نظری و شاخص‌های سنجش نوآوری، عوامل و موائع نوآوری در حوزه‌های روستایی

تجربه باوری، تخصص گرایی، تقسیم کار، مثبت اندیشه‌ی، برون گرایی و ... است (وحیدیان، ۱۳۸۷).

۱. مقدمه

این مقاله، با روش توصیفی به بررسی نقش مدیریت روستایی در ایجاد تحول و نوآوری، ابعاد، شاخص‌ها و عوامل موثر در حوزه‌های روستایی استان گیلان می‌پردازد. (ایزاك، ۱۳۸۶: ۳۱-۳۲) لذا در جریان شناخت و تهیه برنامه‌های حوزه‌ای روستایی استان گیلان، فرآیند تحول و نوآوری باید برای عمل، انتخاب‌های افراد را در یک شبکه ارتباطی قرار دهد. (HealyP, ۱۹۹۷, p15) هدف این مقاله تدوین چارچوب نظری، ابعاد و شاخص‌های فرآیند تحول و نوآوری در حوزه‌های روستایی استان گیلان است، تا با بسیج همه منابع، امکانات و ابزارها در راستای تحقق جامعه نوآور به منظور حصول به اهمیت مورد نظر تلاش نماید. این مقاله در راستای اهداف تحقیق، به شرح ذیل تدوین گشته است:

در قسمت اول و دوم به تعریف تحول بوسیله نوآوری و خلاقیت و انواع آن در نظام حوزه‌های روستایی استان گیلان می‌پردازد. سپس در قسمت سوم و چهارم به بررسی دیدگاه‌های نظری نوآوری و خلاقیت، و پیشینه نوآوری و خلاقیت پرداخته می‌شود. در قسمت پنجم فرآیند تحقق تحول و نوآوری در حوزه‌های روستایی استان گیلان تشریح می‌گردد. در ادامه

یکی از رسالت‌های مدیریت روستایی تربیت انسان‌های متحول، نوآور و خلاق در توسعه کشور است. این امر نیازمند فراهم سازی بسترها تولید دانش و تجربه است. بنابراین نوآوری وابستگی نزدیکی با شناخت نظریات، پیشینه مطالعات، دستاوردها، تجارب داخلی و خارجی دارد. از این رو تحول و نوآوری نیز نیازمند ایجاد و گسترش فرهنگ نوآوری است تا باعث تلقی و ذهنیت مثبت در نزد روستاییان گردد. البته چنین فرهنگی خود یک فرآیند یادگیری است و تنها از عهده یک نظام کلان یکپارچه روستایی برآمده و نیازمند ساختارهای اجتماعی - سیاسی و اقتصادی است (Draft, ۲۰۰۳:p7). (Draft, ۲۰۰۳:p7) حوزه‌های روستایی استان گیلان با برخورداری از سرمایه‌های اجتماعی با اقدامات مشخص افرادی را که درون این ساختار قرار می‌گیرند، جهت خلق نوآوری‌ها هدایت می‌کنند. دوران حاضر را به دلیل ویژگی‌های خاصی که دارد عصر تحول و نوآوری نامیده‌اند. (Colman, ۱۹۹۰, p. ۳۰۲) در این راستا، مؤلفه‌های تحول، نوآوری و شکوفایی مانند هدف مندی، نظم، برنامه ریزی، مشارکت در فعالیت‌های گروهی، احترام به حقوق دیگران، انتقاد پذیری،

ب - خلاقیت و نوآوری رادیکالی
تغییرات جدید در محصول، فرایند و ساختار سازمانی را شامل می شود بر اثر فشار تکنولوژی ایجاد می شود. نوآوری رادیکال در واقع نوآوری و ابداعات اساسی در یک زمینه خاص است که منجر به پدید آمدن تکنولوژی جدید می شود. این گونه نوآوری ها معمولاً عرصه های کاملاً نو و بدیعی را فرا راه ماقرار می دهند. مانند استفاده از لیزر در بهبود محصولات کشاورزی و مقاومت سازی آنها در برابر آفات و خشکسالی برای اولین بار یک نوآوری رادیکالی در سطح جهان تلقی می شود.(آیین نامه انتخاب طرح های نوآور، ۱۳۸۷: ۱)

۴ - دیدگاه های نظری خلاقیت و نوآوری
هنری برگسن(Bergson, ۱۹۱۱) نیز اعتقاد دارد که الهام، کشف و شهود را از هوش متمایز دانسته و هوش را نیروی محرکه ای فرایند خلاقیت ذهن به شمار آورده است. او اهمیت هوش را نیروی محرکه ای فرایند خلاقیت ذهن به شمار آورده و آن را در فرایند خلاقیت، به مراتب بیشتر از اراده می داند.
بنابراین افراد نوآور باید بر اساس دستاوردها، مهارت ها، توانمندی ها یا فعالیت ها، شخصیت و بیژگی هایشان ارزیابی می شوند. در واقع این موارد پاسخ به پرسش های مهمی که همواره در این زمینه مطرح بوده اند را مشخص می سازد & (Kuper, ۱۹۸۵, ۱۶۸)

از دیدگاه جامعه شناسی نیز دو رویکرد به تحول و نوآوری وجود دارد: یک رویکرد محدود و نخبه گرایانه و دیگری رویکرد باز و نامحدود و مردم گرایانه. به اعتقاد نگس و پیکرینگ رویکرد نخست بیشتر بر تلقی نوآوری به متابه نوعی استعداد ذاتی یا طبیعی متکی است و رویکرد دوم، نوآوری را امری اجتماعی می داند. او این رویکرد را فرهنگی می داند. رویکرد انحصار گرایانه، نگرشی نخبه گرایانه دارد و رویکرد باز، نگرش عام (Negaus And Picering, ۲۰۰۴: ۱۵) و مردم گرایانه دارد.

رویکرد عام را رهیافت فرهنگی در روستاهای نامیم در تحلیل این دو رویکرد می توان به نکاتی اشاره کرد:
«رویکرد فرهنگی در مدیریت روستاهای تحول و نوآوری را به متابه نوعی تجربه کردن و فرایند اجتماعی می داند که در درون فرهنگ معینی صورت می گیرد و چیستی، چگونگی و چرایی به وسیله ای آن فرهنگ که بستر و زمینه ای اجتماعی خلاقیت را شکل می دهد، تعیین می شود. هم چنین رویکرد فرهنگی، رهیافتی کل گرا است و عوامل متعددی موثر بر خلاقیت را در نظر می گیرد و خلاقیت را در بستر کل یا کلیت اجتماعی تحلیل می کند.

به تعیین ابعاد، شاخص ها و بیژگی های افراد و مدیران نوآور و شکوفا در حوزه های روستایی استان گیلان را تحلیل می نماید و در نهایت به جمع بندی و نتیجه گیری و پیشنهادات و ارائه یافته های تحقیق می پردازد.

۲- تعریف تحول خلاقیت و نوآوری (Creativity and Innovation)

تحول از حالت اولیه در راستای شکل گیری ایده های نوین و خلاقیت به عنوان خلق چیزهای جدید تعبیر گردیده است.(تولایی، ۱۳۸۷: ۲۰). عبارت دیگر خلاقیت عبارت است از آفرینش و تولید یک فکر، اندیشه و ارائه نمودن ایده های نوین است.(آیین نامه انتخاب طرح های نوآور، ۱۳۸۷: ۱). نوآوری به عنوان، معرفی موقیت آمیز و کاربردی وسائل و نتایج در موقعیت جدید تعبیر گردیده است.(همان: ۱۷) در تعریف دیگر از آن، نوآوری به عنوان نشر یک راه حل در میان جامعه ی پذیرنده آن تعریف می شود.(راجرز، ۱۹۹۵) علاوه بر آن در تعریف اجرایی از نوآوری، آن را عبارت از بکارگیری ایده های جدید که به صورت محصول، خدمات جدید و یا خدمات بهبود یافته عمل مورد بهره برداری قرار گرفته است.(همان، ۱۳۸۷: ۱) در عین حال نوآوری به معنای پدید آوردن عنصری جدید در معادلات یا خلق رویکردی نوین در حل مسئله یا ارائه هر گونه فکر نوین است(WWW. Answers.com. Inovation). نوآوری نوعی تغییر در تفکر به نحو اساسی و یکباره یا به شکل تدریجی است. (Encyclopedia Ikipedia: Inovation) واژه تغییر نیز نتیجه ای از فرایند خلاقیت و نوآوری است؛ مانند تغییر در سیاست سازمانی یا طرز تلقی افراد به منظور بهبود عملکرد. زمانی که یک ایده جدید در موقعیتی مورد استفاده قرار گیرد که قبلاً به کار برده نشده است.(آیین نامه انتخاب طرح های نوآور، ۱۳۸۷: ۱)

۳ - انواع خلاقیت و نوآوری در حوزه های روستایی گیلان

الف - خلاقیت و نوآوری افزایشی

مدیریت نوآور روستایی به تغییرات در وضعیت موجود روستا که منجر به کاربرد جدیدی شود، اطلاق می شود. به تعبیری دیگر اگر نوآوری بر اساس کشش بازار ایجاد شود از نوع افزایشی است. نوآوری تدریجی، نوآوری محدودی را شامل می شود که در یک بخش کوچک تدریجی صورت می گیرد و حاصل عمل، بیش از پیش تعیین و طراحی شده است.(آیین نامه انتخاب طرح های نوآور، ۱۳۸۷: ۱)

روستایی به بهره گیری فناوری پیشرفته در آن انجام می شود(۲۰۰۰:۹۰). نتایج پژوهش های انجام شده در باره تاثیر مثبت بهره گیری از نوآوریهای روستایی در سطح آموزش همگانی، نشان می دهد که فرصتی جدید را برای شرایط جدید و گسترش قابل توجه فناوری های ارتباطی آن؛ از طریق مدیران روستایی در اختیار جوامع روستایی قرار داده اند. (De-Salvatore & Et all. ۲۰۰۰)

۴- فرآیند تحقق نوآوری در حوزه های روستایی استان گیلان

فرآیند تحقق نوآوری در مدیریت روستایی استان گیلان شامل گام های ذیل است:(حسینی، ۱۳۸۴: ۲۲ - ۱) :

- الف - تعیین هدف یا اهداف مورد نظر در طرح؛ ب - جمع آوری اطلاعات لازم به منظور شناخت وضع موجود و تحلیل اطلاعات، این امر در زمینه منابع انسانی، منابع مادی و از طریق بررسی آمارهای گوناگون، گرایش های موجود و ... امکان پذیر است؛ پ - پیش بینی برنامه ها و فعالیت های لازم به منظور رسیدن به اهداف تعیین شده. زمان اجرای طرح به صورت کوتاه مدت یا میان مدت؛ ت - پیش بینی بودجه و منابع سرمایه ای مورد نظر با توجه به مراحل قبلی و راه های تامین و تدارک آن؛ ث - اجرای طرح تهیه شده، ج - نظارت بر اجرای طرح؛ چ - ارزشیابی از طرح مورد نظر.(صفی، ۱۳۷۹: ۱۱۶)

۶ - ابعاد تحول و خلاقیت و نوآوری در حوزه های روستایی استان گیلان : الف - بعد اجتماعی خلاقیت و نوآوری

از بعد اجتماعی ۵ ویژگی را می توان از سوی مدیریت روستایی در ایجاد نوآوری و سرعت و میزان پذیرش آن در جامعه روستایی ارائه کرد که آنها عبارت است از: ۱- مزیت نسبی تحول و نوآوری: میزان درک روستاییان از مزايا و مطلوبیت های نوآوری از جنبه های متفاوت کارکردی، اقتصادی، اعتبار اجتماعی و ... . ۲ - سازگاری تحول و نوآوری: میزان هماهنگی تحول و نوآوری با ارزش های فرهنگی و سازگاری آن با ارزش های فرهنگی و هنگارها و باورهای اجتماعی. ۳ - سهولت استفاده از نوآوری: میزان درک افراد جامعه در خصوص سطح سادگی و آسانی به کارگیری تحول و نوآوری. ۴ - سطح آزمون پذیری نوآوری: سطح امکان پذیری آزمون یا استفاده آزمایشی از تحول و نوآوری. ۵ - سطح مشاهده نتیجه تحول و نوآوری: میزان آشکارشدن نتایج استفاده از تحول، نوآوری و زمان آن.

پیش فرض بنیادین در رویکرد فرهنگی بر پایه تلقی تحول و نوآوری به مثابه تجربه ای اجتماعی است. هم چنین، به اعتقاد آن ها «تجربه تا زمانی که صورت ارتباطی نیابد، تحقق نمی پذیرد. از این رو نوآوری همواره نوع ارتباط و تعامل اجتماعی را به همراه دارد. برآیند هر نوآوری در روستاهای، تولید محصولات جدید، کشف مزیت ها و ایجاد اشتغال و درآمد مضاعف است.»(بوردیو، ۱۳۷۷: ۲۱) در نقد رویکرد عامیانه به خلاقیت باید گفت که، ابعاد و مولفه های ارتباطی، نوبودن و مناسب بودن نوآوری غالبا مورد توجه قرار نمی گیرد. در ایران و نزد عامه مردم و اهل هنر، نوآوری پدیده ای روان شناختی است. در این رویکرد، همه ای انسان ها قادرند تجربیات و کنش خلاق، محصولات خلاق و ذهن خلاقی داشته باشند(فاضلی، ۱۳۸۷: ۸).

۴ - پیشینه تحول و خلاقیت و نوآوری در روستاهای در این بحث به تعدادی از مهمترین نتایج یافته های پژوهشی در باره تحول و نوآوری به شرح ذیل به شرح ذیل پرداخته می شود.(فرانک، بارون و دیوید هرنیکتن، داود حیدری، ۱۳۸۷: ۳)

- پذیرش تصمیمات نوآوری جمعی با میزان مشارکت مدیران روستایی و اعضای نظام اجتماعی در تصمیم گیری ها رابطه ای مثبت دارد.(Rodgers & et all. ۲۰۰۳) میزان یکپارچگی ارتباط در یک نظام اجتماعی، با سرعت پذیرش نوآوری همبستگی مثبت دارد.(CSI)

هوش یکی از پیش نیازهای نوآوری است و اما هوش سرشار نیز دلالت بر خلاق بودن شخص نیست. پژوهشگران به یک رابطه نسبتا کم بین هوش و نوآوری دست یافته اند.(آناستازی و شیفر، ۱۹۷۱، گتلز و جکسن، ۱۹۶۲) (شهر آراء، ۱۳۷۵: ۴۰). رئیس انجمن آموزش آمریکا از قرار گرفتن نوآوریهای روستایی در محور هر مدیریت روستایی حمایت و تاکید کرده است که برنامه ریزیهای راهبردی و انعطاف پذیر، حوزه های روستایی استان گیلان را به سوی تحولات قرن جدید هدایت خواهد کرد (Ward, ۲۰۰۳: ۱۸) روسایی مراکز آموزشی نیویورک، کانزاس، کنت و ایلیویز بر این نکته تاکید کرند که بودجه های موسسات آموزش عالی باید با توجه به ایجاد فرصت هایی برای نوآوری برای مدیریت شهری و روستایی تنظیم شود.(Goldstein, ۲۰۰۳: ۱۹) موسر و همکارانش در گزارشی از دانشگاه میسوری - کلمبیا اظهار کرده اند که در این دانشگاه مرکز نوآوریهای روستایی با بهره گیری از فناوری های مدیریت آموزشی وجود دارد که تحقیقاتی برای گسترش نوآوری های

۶ - ابعاد خلاقیت و نوآوری در حوزه های روستایی استان گیلان : الف - بعد اجتماعی تحول و نوآوری.

از بعد اجتماعی ۵ ویژگی را می توان از سوی مدیریت روستایی در ایجاد تحول و نوآوری؛ سرعت و میزان پذیرش آن در جامعه روستایی ارائه کرد که آنها عبارت است از: ۱- مزیت نسبی نوآوری؛ میزان درک روستاییان از مزايا و مطلوبیت های نوآوری از جنبه های متفاوت کارکردی، اقتصادی، اعتبار اجتماعی و ... . ۲ - سازگاری نوآوری: میزان هماهنگی تحول و نوآوری با ارزش های فرهنگی و سازگاری آن با ارزش های فرهنگی و هنجارها و باورهای اجتماعی. ۳- سهولت استفاده از تحول و نوآوری: میزان درک افراد جامعه در خصوص سطح سادگی و آسانی به کارگیری نوآوری. ۴- سطح آزمون پذیری تحول و نوآوری: سطح امکان پذیری آزمون یا استفاده آزمایشی از تحول و نوآوری. ۵ - سطح مشاهده نتیجه تحول و نوآوری: میزان آشکارشدن نتایج استفاده از نوآوری و زمان آن.

همچنین، روستاییان از لحاظ میزان پذیرش تحول و نوآوری شامل پنج دسته، نوآران، اولین پذیرش کنندگان، زودپذیران(تندپذیران)،کند پذیران و دیرپذیران هستند(کرمی و

فنايي، ۱۳۷۶ به نقل از راجرز و ... : ۱۳۷۵)

ب - بعد اقتصادي تحول و نوآوری

از بعد اقتصادي تحول و نوآوری، به معنای کارآفرینی، ابداعات و نوآوری ها در بستر علم و دانش تجلی می یابد. ۶ - ابداعات و نوآوری و به خصوص رشته های تحصیلی مضاعف، توجه به آموزش و به مضارعه های تحصیلی مضاعف، می توانند به ایجاد تحول و نوآوری کمک کنند. همچنین خلاقیت به عنوان یک مهارت، خود قابل فراگیری است.(فاضلی، ۱۱: ۱۳۸۷

ت - بعد هنری تحول و نوآوری
نوآوری که در آثار هنری، مانند فیلم، نقاشی و تئاتر و ... آن بروز می کنند.

همچنین، روستاییان از لحاظ میزان پذیرش تحول و نوآوری شامل پنج دسته، نوآران، اولین پذیرش کنندگان، زودپذیران(تندپذیران)، کند پذیران و دیرپذیران هستند(کرمی و فنايي، ۱۳۷۶ به نقل از راجرز و ... : ۱۳۷۵)

ب - بعد اقتصادي خلاقیت و نوآوری

از بعد اقتصادي تحول و نوآوری، به معنای کارآفرینی، تغییرات در بازده منابع، یا قالب های تقاضا به جای عرضه، که یک اقتصاددان تمایل دارد، تعریف می شود.(Drucker: ۱۹۹۴) به نقل از تولایی (۱۳۸۷) بنابراین از بعد اقتصادي می توان به موارد ذیل اشاره کرد: ۱- استفاده از فرصت های محیطی، ۲- نوآوری های فنی و مدیریتی، ۳- بهره گیری از منابع مالی پراکنده روستایی ، ۴- ابداع شیوه های نوین برای کسب و کار در روستاهای، ۵ - اتخاذ تصمیمات ریسکی و پرخطر، ۶- احیا و توسعه تشكیلات تحول و نوآوری در روستاهای در شرایطی که نیاز به ابتکار داشته و توأم با قبول ریسک باشد.

پ - بعد مدیریت سازمانی خلاقیت و نوآوری

در بعد مدیریت سازمانی به عوامل زیر در ایجاد فرهنگی تحول و نوآوری می توان اشاره کرد:

۱- فرهنگ و جو سازمانی در روستاهای تاثیر بارزی در ایجاد و تقویت روحیه تحول و نوآوری دارد. ۲- گزینش افراد خلاق، توفیق طرح های مربوط را ممکن می سازد. ۳- مشوق های مادی و معنوی از سوی مدیران روستایی در ترغیب افراد و ترویج خلاقیت مهم می باشد. ۴- تحول و نوآوری مستلزم خطر پذیری است. مقررات، رهبری و شرایط باید اجازه خطر و تجربه اندوزی را به افراد بدنهند. ۵ - هر چند کارآفرینان، ویژگی های پرسنلی خاصی دارند، اما باید این باور در سازمان شکل گیرد که همه افراد، استعداد تحول را دارند. نظام پیشنهادها، دفاتر تحول و نوآوری و سایر تدبیر می توانند این باور و اعتماد به نفس را در سازمان به وجود

طرح تهیه شده، ج - نظارت بر اجرای طرح؛ ج - ارزشیابی از

طرح مورد نظر.(صفی، ۱۳۷۹: ۱۱۶)

جدول ۱- شاخص های مدیریتی شناسایی فعالیت های خلاقانه و نوآورانه (مأخذ: یافته های تحقیق و آینین تامه انتخاب طرح های تو اور، ۱۳۸۷)

الف - شاخص های سطح کاربردی تو اور	افزایش رفاه اجتماعی	ب- اهداف پرتابه توسعه	الف- شاخص های تولید علم
سازمان	طول دوره کاربری (پایداری تو اور)	کمک به توسعه پلند مدت	استقرار تکنولوژی و آینده تکنولوژی
استانی	همهگانی با چوشه پایدار	کمک به توسعه میان مدت	زمانیات اخلاقی پژوهشی
ملی	کلانش مشاهده داخلی یا خارجی	افزایش پیده و قوتی	افزایش چوشه علمی و قوتی
متعاقه ای (جهوزه پختند گشتو)	تالیف در ارتقای رفتار تیم رهبری	پذیرش اجتماعی	الطباق با موارزین میان رشته ای علوم
بین المللی	تاسب با اولویت های توسعه اجتماعی، قصصی و فرهنگی استان	تاسب با سالم سازی و حفاظت محیط زیست	چاپ و پذیرش مقاله در مجلات علمی و ترویجی داخلی
ث - شاخص های درجه تو اوری	مزیت رقابتی	کمک به خودکاری	چاپ و پذیرش مقاله در مجلات علمی و ترویجی داخلی
تو اوری داخلی (برای شرکت و تو اوری طرح، زمان و امکانات کتابخانه)	تاسب بوجه، زمان و امکانات کتابخانه	افزایش فرسته های شغلی	چاپ و پذیرش مقاله در مجلات داخلی
تو اوری در بازار داخلی برای شرکت، سازمان و رقبا)	تالیف در ارتقای ارزش قیمت	حفظ سرمایه های ملی	چاپ و پذیرش مقاله در همایش های علمی داخلی (خلاصه، کامل، کلیدی)
تو اوری در دستیار	افزایش راهنم و تولید نوآوری	ایشان به امکانات و منابع داخلی	چاپ و پذیرش مقاله در همایش های علمی بین المللی محترم
تو اوری رادیکال	تالیف طرح تو اورانه در پیوپود سرمایت یا کیفیت تولید ریاضیات	محرومیت زبانی	چاپ و پذیرش مقاله در همایش های علمی تو اورانه
ج - شاخص های اجرای طرح تو اورانه	پ- شاخص های ثبت و گواهینامه های تایید علمی و کاربردی تو اوری	کشش درخواست	تألیف کتاب
تمویله سازی، معوقه مستند	گواهینامه ثبت اختصار داخلی	همه‌گونایی باعثالت اجتماعی	گزارش، مستندات اجرای طرح تو اورانه
پیک روشن جدید	گواهینامه ثبت اختصار بین المللی	کمک به حفظ، احیا و گسترش فرهنگی اسلامی - ایرانی	ب- شاخص های توسعه ای تو اوری
پیاسایوت (تئیمه مهندسی)، پیکارگردی یک روشن جدیدتر غلباش کوچک	گواهینامه تایید علمی و قوتی از مرتع	معتبر	در راستای سند چشم انداز قلام
تولید آترو، پیکارگردی یک روشن جدید در مقاله اسان			
گستردگی			

در ایجاد رقابت سالم و سازنده در کلیه فعالیت های اجتماعی روستاه کوشنا باشد.(حسینی، ۱۳۸۷: ۴۵)

۹- عوامل و موانع موثر در خلاقیت و نوآوری عوامل و موانع موثر در نوآوری های سازمانی و مدیریتی را در جدول و نمودار ذیل تشریح گردیده است:

جدول ۲- عوامل و موانع موثر در نوآوری سازمانی (تولید، ۱۳۸۷: ۲۴-۲۵)

تittel کشته	موانع	عامل
بیرونکاری و تمرکز در تدبیرهای انتظامی	بر سازمان رستی	سازمانی
تفویل و تابدسته ای اعمال تیپی و حلیم	فرهنگی	
مشغلهای کارفرمایی، عدم اراده و پذیرش انتقام	مندیش و هنری	
تمدنیت میان انسان	ارتباطات	

۵- شاخص های مدیریتی تعیین فعالیت های نوآورانه

در حوزه های روستایی گیلان:

شاخص های کمی در مدیریت روستایی فعالیت های خلاقانه و نوآورانه در جدول ۱ را ارائه گردیده است.

۶ - ویژگیهای مدیران متتحول و نوآور در حوزه های روستایی استان گیلان

انعطاف پذیر بوده و توانایی تولید ایده های فراوان را دارد.

روش های برقراری ارتباط مناسب با روستاییان را بشناسد.

در واگذاری مسئولیت ها به اندازه ظرفیت کوشش می کند.

به فکر و اندیشه خود و دیگران احترام بگذارد.

از ایده های دیگران در تصمیم گیری ها بهره می گیرد.

جهت انجام وظیفه همه افراد را گروه بندی می کند.

به روش های حل مساله و رویکردهای متفاوت آشنا می دارد.

شرطی مناسب جهت بروز نوآوری، را ایجاد می کند.

توانایی تجزیه و تحلیل مسایل پیچیده را دارد.

نگرش آینده محور و رویه نوآور دارد.(دانایی، ۱۳۸۵: ۸)

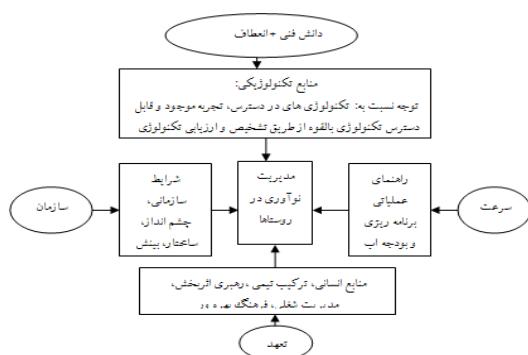
کلی نگری برای تطبیق رفتار فرد با رفتار سازمان را دارد. در استفاده از فناوری های جدید اطلاعاتی، مهارت دارد. مهارت های آموزشی شامل مهارت برنامه ریزی، .. را دارد.

شیوه های استفاده از رنگ ها و تنوع بخشی به فضای را بداند.

- فعالیت های گروهی بین شهروندان را ساماندهی می کند.

۱۰- جمع بندی و نتیجه گیری

نمودار ۱- عوامل موثر در مدیریت نوآوری در حوزه های روستایی (مأخذ: یافته های تحقیق)

- [۲] Barron, F. and Harrington, D.M.(۱۹۸۱), Creative, Intelligence and personality, Annual Review of Psychology, Vol ۳۲.
- [۳] Colman, James,(۱۹۹۰), Foundation of Social theory. Cambridge University Press. p ۳۰۲.
- [۴] Wikipedia ,Encyclopedia: Inovation.
- [۵] De-Salvatore & Et all. (۲۰۰۰). From Inovation programs to systemic education reform: Lesson from communities, <http://WWW.iff.com>.
- [۶] Healy, P, ۱۹۹۷,shaping places in fragmented society, collaboratice planning , Macmillan , London , PP ۲۹۳ – ۲۹۵ .
- [۷] Draft,E.(۲۰۰۳). Discussion paper, Social Capital & Civil Society, By institute of Public Policy. p
- [۸] [www.answers.com.inovation](http://WWW.Answers.com.Inovation)- ۷
- [۹] Kuper, Adam & Kuper, Jessica,(۱۹۸۵), The social science encyclopedia, lo;don: Routledge and kegan Paul,pp . ۱۶۷ – ۱۷۹.
- [۱۰] Goldstein,m.(۲۰۰۳), Everything works. Phi Delta Kappan; V ۸۵ N ۴, P ۱۸ – ۲۳.
- [۱۱] Musser,D; Laffey, J & Lawrence,B.(۲۰۰۰), Center for technology Inovation in education. University of Missouri – Columbia. Educational media & technology year book; V ۷۵, P ۸۹ – ۹۵.
- [۱۲] RodgersR. A. & Wright, A.(۲۰۰۳).Community approach to serving four- year-old children in Wisconsin: Lessons Learned from Wisconsin Communities. <http://WWW.Dpi.State.Wi.US>.
- [۱۳] Ward, D,(۲۰۰۳) Statejic Planning at ACE: Guiding venerable institution forward into a new century. Presidency: V ۷۳, N ۸, P ۱۸ – ۲۳.
- [۱۴] [www.tought@hamshry](mailto:WWW.Tought@Hamshry): Danaey, (۲۰۰۵).
- [۱۵] [www.irayanandehnegari.com/sanad_cheshmandaz.asp](http://WWW.irayanandehnegari.com/sanad_cheshmandaz.asp)
- [۱۶] Website of center for sociology of innovation(CSI).
- [۱۷] [ایزاك، استفان،(۱۳۸۶)،راهنمای تحقیق و ارزشیابی در روان شناسی و علوم تربیتی، ترجمه علی دلاور، چاپ پنجم، نشر ارسباران، تهران.]
- [۱۸] [بوردیو، پیر(۱۳۷۷)،«ذوق هنری و سرمایه فرهنگی»،ترجمه لیلیا مصطفوی،فصل نامه فرهنگی،سال هشتم،شماره ۱.]
- [۱۹] [بهرامی، محسن،(۱۳۷۵)، سیاست گذاری برای توسعه تکنولوژی، فصلنامه رهیافت، شماره ۱۲، بهار و تابستان.]
- [۲۰] [حسینی، سید علی،(۱۳۹۰)، کاستی های توسعه نیافتنگی برنامه ریزی توسعه در ایران، دریای داش، رشت.]
- [۲۱] [راجرز، ام، شومیکر، اف،(۱۹۷۵)، رسانش نوآوری،ترجمه عزت الله کرمی و فنايي، دانشگاه شيراز، چاپ دوم، ۱۳۷۶.]
- [۲۲] [رضائیان، علی،(۱۳۹۰)، اصول مدیریت، سمت، چاپ نهم.]
- [۲۳] [ساعتچی، محمود،(۱۳۷۰)، «خلاقیت و نوآوری برای حل مشکلات»، فصلنامه مدیریت، شماره ۶، ۱۳۷۱.]
- [۲۴] [ستاد اجرایی جشنواره نوآوری و شکوفایی، آینه نامه نوحو انتخاب طرح های بخش نوآوری و اختراع، ۱۳۸۷.]
- [۲۵] [شهر آرای، مهرناز، مدنی پور، رضا،(۱۳۷۵)، سازمان خلاق و نوآور، دانش مدیریت، شماره ۳۳ و ۳۴، ۱۳۷۵.]
- [۲۶] [فاضلی، نعمت الله،(۱۳۸۷)، نقدی بر رویکردهای عامیانه به خلاقیت، رشد آموزش علوم اجتماعی، دوره ۱۱ شماره ۳.]
- [۲۷] [فرانک، بارون و دیوید هرنیکن،(۱۳۸۷)، جامعه شناسی خلاقیت، داده حیری، رشد آموزش علوم اجتماعی، دوره ۱۵ شماره ۳.]
- [۲۸] [گلستان هاشمی، سید مهدی، (۱۳۸۲)، مقدمه ای بر علم خلاقیت شناسی: دانش خلاقیت و نوآوری، جهاد دانشگاهی.]

تحول و نوآوری برای بقای حوزه های روستایی استان گیلان به مثابه یک نظام مبتنی بر دانایی، انعطاف پذیر و کارآفرین امری اجتناب ناپذیر است. از سوی دیگر تداوم حیات روستاهای به بازسازی آنها بستگی دارد؛ بازسازی از طریق نوآوری و شکوفایی با هماهنگ کردن اهداف با وضعیت روز و اصلاح و بهبود روش ها و تجارب حصول این اهداف انجام می شود. بدون نوآوری، روستاهای نمی توانند خود با چالش های جدید در آینده سازگار سازند. نوآوری جهت پاسخگویی به نیازها را می توان به ابعاد اجتماعی، اقتصادی، سازمانی، هنری و علمی روستاهای را در برگیرد. شاخص های طراحی برای تحول و نوآوری در وهله نخست، باید متأثر از سند چشم انداز نظام و قوانین پنجماله توسعه اجتماعی - اقتصادی کشور باشد. این شاخص های را هم می توان به ۶ بخش به شرح ذیل تقسیم کرد: الف - شاخص های تولید علم؛ ب - شاخص های توسعه ای نوآوری؛ پ - شاخص های ثبت و گواهینامه های تأیید علمی و کاربردی نوآوری؛ ت - شاخص های سطح کاربردی نوآورانه؛ ث - شاخص های درجه تحول و نوآوری؛ ج - شاخص های اجرای طرح نوآورانه تقسیم کرد.

برآیند این مقاله، بهره گیری از نیروهای متتحول و نوآور، در ایجاد تغییرات مورد نظر مدیران است. به گونه ایی که هم بتواند نیازهای فزاینده به ایده های کارآمد و اثر بخش در محل مسئولیت را پاسخ داده و هم قادر به تولید سرمایه های اجتماعی مناسب و موثر در ارائه خدمات جدید گردد. در ضمن لازم می داند از کلیه زحمات مدیریت روستایی استان در برنامه ریزی، طراحی، توسعه و اجرای روش های نوآورانه کمال تشكیر و قدردانی را بعمل آورم.

- ۱۱ - پیشنهادات اجرایی برای مدیران روستایی
- ۱- تشکیل کمیته ای از روستاییان جهت برنامه ریزی، فرهنگ سازی بمنظور شناسایی و آموزش افراد مستعد .
- ۲- تغییر رویکرد جامعه و برنامه ریزان روستایی به نوآوری.
- ۳- ایجاد دفتر تحول و نوآوری در بخشداریها جهت گفتگو.
- ۴ - توجه به کنش های تحول، نوآور و بدیع و اتخاذ سیاست های تشویقی به این نوع کنش هاست. لذا ثبت قانونی نوآوری.
- ۷- تغییر رویکرد سنتی مدیران روستایی گیلان به رویکرد مسئله مدار و تربیت دهیاران با انگیزه و خلاق.
- ۸ - ایجاد دفتر آموزش تجربیات نوآوری در بخشداریها.

مراجع

- [۱] A. Author ۱ and B. Author ۲, *Title of the Book*. John Wiley &

[۲۹] گلستان هاشمی، سید مهدی، (۱۳۸۷)، جامعه شناسی خلاقیت و نوآوری، رشد آموزش علوم اجتماعی، دوره ۱۱ شماره ۳.

[۳۰] معاونت برنامه ریزی ریاست جمهوری، سالنامه آماری، ۱۳۸۶.

[۳۱] مرکز جامعه شناسی نوآوری در فرانسه (CSI). کاستلر، مانوئل و اینس مارتین، (۱۳۸۴)، گفت و گوهایی با مانوئل کاستلر، ترجمه حسن چاوشیان و جواشانی، نی، تهران.